

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

SİİRT BELEDİYESİ PERSONEL ANONİM ŞİRKETİ

2024 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	4
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	5
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	5
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	7
7. DENETİM BULGULARI	7

KISALTMALAR

AŞ	Anonim Şirket
EKAP	Elektronik Kamu Alımları Platformu
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
TFRS	Türkiye Finansal Raporlama Standartları
TL	Türk Lirası
TMS	Türkiye Muhasebe Standartları
TTK	Türk Ticaret Kanunu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Şirketin Vadesi Geçmiş Alacaklarına Vade Farkı Uygulanmaması ve Alacakların Tahsilat Süreçlerinin Başlatılmaması
2. Sosyal Güvenlik Kurumu Prim Ödemelerinin Zamanında Yerine Getirilmemesi Nedeniyle Ek Mali Külfete Maruz Kalınması
3. Yeni İstihdam Edilen Personel Hakkında Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırmasının Yapılmaması
4. Şirket Ödenmiş Sermayesinin Yasal Sürede Tamamlanmaması
5. Türkiye İş Kurumuna Bildirim Yapılmadan Personel Alınması
6. İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması
7. İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetinin Doğrudan Teminle Alınması
8. Şirket Bütçesinin Hazırlanmaması
9. Bağımsız Denetim Raporunun Zamanında Hazırlanmaması ve Şirket Olağan Genel Kurul Toplantısının Bağımsız Denetim Raporu Düzenlenmeden Yapılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Siirt Belediyesi Personel Anonim Şirketi 24.12.2017 tarihli ve 30280 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 126’ncı maddesi ile 30.06.1989 tarihli ve 20211 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin geçici 23 ve 24’üncü maddeleri kapsamında personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı yöntemiyle çalıştırılan personelin işçi statüsünde istihdam edilebilmelerini sağlamak amacıyla kurulmuştur.

Şirketin faaliyet alanı, şirket ana sözleşmesinde gösterilmiş olup personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı yöntemiyle çalıştırılan personelin işçi statüsünde istihdam edilebilmelerini sağlamaya ve/veya bu kapsamda işçi statüsünde personel çalıştırılmasına dayalı hizmetleri yürütmeye ilişkin işlemleri gerçekleştirme işi ile iştigal etmektedir.

Şirket, kamu ve özel hukukuna tabi olarak kurulmuş olup faaliyetlerini ise temel olarak 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 6098 sayılı Borçlar Kanunu’na tabi olarak gerçekleştirmektedir. Ayrıca Şirket gerçekleştireceği ihaleli işlemlerde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’na tabidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Şirket Siirt Belediyesi iştirakidir. Şirket tarafından personel alımı “İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Görülmesine İlişkin Usul ve Esaslar” kapsamında yürütülmektedir.

Şirketin toplam çalışan sayısı, 2024 yılı Aralık ayı sonu itibarıyla 951 kişidir. Personelin tamamı 696 sayılı KHK kapsamında Şirket bünyesinde çalışmaktadır.

Şirket çalışanları; 4857 sayılı İş Kanunu ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortaları Kanunu hükümlerine tabidir.

Şirketin yönetim organı; 5 adet yönetim kurulu üyesinden oluşan yönetim kuruludur.

1.3. Mali Yapı

Şirketin amacı personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı yöntemiyle çalıştırılan personelin işçi statüsünde istihdam edilebilmelerini sağlamaya ve/veya bu kapsamda işçi statüsünde personel çalıştırılmasına dayalı hizmetleri yürütmeye ilişkin işlemleri gerçekleştirmektir. Bu nedenle şirketin ana geliri personel hakedişleridir. Şirketin 2024 yılı dönem sonu itibarıyla aktif toplamı 101.155.138,45 TL, net satışları 668.151.537,81 TL olup dönem net kârı 8.034.795,78 TL'dir. Dönem net kârının tamamı olağan faaliyetlerden oluşmaktadır.

Şirketin nominal sermaye tutarı 100.000,00 TL olup hisselerinin %100'ü Siirt Belediyesine aittir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1.Şirketin Muhasebe Sistemi

6102 sayılı Kanun'da; Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 01.01.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır.

Şirket, muhasebe kayıtlarını 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmaktadır. 7/A seçeneğinde, giderler yapıldıkları anda ilgili defter-i kebir hesaplarına fonksiyon esasına göre kaydedilirken, söz konusu giderler aynı zamanda yardımcı defterlerde hem çeşit esasına hem de ilgili gider yerlerine göre izlenir.

1.4.2.Şirketin Raporlama Sistemi

Şirketin finansal tabloları 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK) hükümleri çerçevesinde düzenlenmektedir.

Kanun'un 514 ve 515'inci maddelerine göre yönetim kurulu, geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörülmüş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlar ve genel kurula sunar. Şirketin finansal tabloları, Türkiye Muhasebe Standartlarına (TMS) göre şirketin malvarlığını, borç ve yükümlülüklerini, öz kaynaklarını ve faaliyet sonuçlarını tam, anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, ihtiyaçlara ve işletmenin niteliğine uygun bir şekilde; şeffaf ve güvenilir olarak; gerçeği dürüst, aynen ve aslına sadık surette yansıtacak şekilde çıkarılır.

Kanun'un 516'ncı maddesine göre yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu ise, Şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile finansal durumunu, doğru, eksiksiz, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtmalıdır. Yıllık faaliyet raporunda finansal durum, finansal tablolara göre değerlendirilir.

6102 sayılı Kanun'un 88'inci ve Geçici 1'inci maddeleri uyarınca tâbi oldukları kanunlar gereği defter tutmakla yükümlü olan gerçek veya tüzel kişi tacirlerin, münferit veya konsolide finansal tablolarını Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan TMS'ye uygun olarak hazırlamaları gerekmektedir.

6102 sayılı TTK'nın 397'nci maddesine istinaden bağımsız denetime tabi olacak şirketler, Cumhurbaşkanı kararı ile belirlenmiş olup, sermayelerinin en az %50'si belediyelere ait şirketler de kapsam dahilindedir. Aktif toplamı, net satış hasılatı ve çalışan sayısı olmak üzere üç ölçütten en az ikisinin eşik değerlerini art arda iki hesap döneminde aşan şirketler bağımsız denetime tabi olmaktadır.

Bu kapsamda Siirt Belediyesi Personel AŞ'nin finansal verileri ile personel sayısının incelenmesi sonucunda 2024 yılında bağımsız denetime tabi bulunmaktadır.

Yukarıda anlatılanlar çerçevesinde;

- Şirket 2024 yılı muhasebe kayıt ve işlemleri ile finansal tabloları, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 175 ve Mükerrer 257'nci maddelerinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye dayanılarak yayımlanan Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğlerinde öngörülen Tek Düzen Muhasebe Sistemine göre hazırlanarak yasal mercilere sunulmaktadır.

- Şirketin bağımsız denetime tabi olması nedeniyle yasal mevzuata göre hazırlanan finansal tabloları, BOBİ FRS'yi uygulanarak bağımsız denetime uygun hale getirilmesini takiben bağımsız denetim firmasının denetimine sunulmaktadır. Bu çerçevede de bağımsız

denetim firması tarafından hazırlanan rapor Şirkete ve Kamu Gözetimi Kurumuna sunulmaktadır.

1.4.3.Şirket Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu
- Envanter defteri

Şirketin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Şirketin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmış ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol; bir kurumun yönetimi ve personeli tarafından hayata geçirilen ve faaliyetlerin düzenli, etik kurallarına uygun, verimli, tutumlu ve etkin biçimde yürütülmesi; Hesap verme sorumluluğunun gerektirdiği yükümlülüklerin yerine getirilmesi; yürürlükteki mevzuata uyulması, kamu kaynaklarının kayıplara karşı korunması; kurumun amaçlarını gerçekleştirmek

suretiyle, kurumun misyonunun yerine getirmesi için makul bir güvence sağlamak üzere tasarlanmış olan bütünleyici bir süreçtir.

Siirt Belediyesi Personel AŞ, 5018 sayılı Kanun'a tabi olmadığı için bu Kanun ve ikincil mevzuatla getirilen, iç kontrol sistemi, ön mali kontrol, iç denetim, risk değerlendirme, performans ölçüm sistemi gibi iyi yönetim uygulamalarını hayata geçirme, bu sistem ve uygulamaların türevi niteliğindeki çıktıları üretme yükümlülüğü bulunmamaktadır.

Diğer taraftan 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun yönetim ve temsil ile ilgili esaslar başlığı altında yönetim kurulunun görev dağılımını düzenleyen 366'ncı maddesinin 2'nci fıkrasında düzenlenen; "Yönetim kurulu, işlerin gidişini izlemek, kendisine sunulacak konularda rapor hazırlamak, kararlarını uygulamak veya iç denetim amacıyla içlerinde yönetim kurulu üyelerinin de bulunabileceği komiteler ve komisyonlar kurabilir" hükmü ile şirketlerde iç kontrol sisteminin bir unsuru olan denetim komitelerinin kurulması konusunda yönetim kuruluna yetki verilmiş ancak bu düzenleme ile belli bir ölçütü esas alan, bir gereklilik ya da zorunluluk öngörülmemiştir.

Aynı Kanun'un 378'inci maddesinde ise pay senetleri borsada işlem gören şirketlerde, yönetim kurulunun, şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla, uzman bir komite kurmak, sistemi çalıştırmak ve geliştirmekle yükümlü olduğu, diğer şirketlerde ise bu komitenin denetçinin gerekli görüp bunu yönetim kuruluna yazılı olarak bildirmesi hâlinde kurulacağı ve ilk raporunu kurulmasını izleyen bir ayın sonunda vereceği düzenlenmiştir. Komitenin, yönetim kuruluna her iki ayda bir vereceği raporda durumu değerlendireceği varsa tehlikelere işaret edip çözüm yollarını göstereceği ve raporun denetçiye gönderileceği belirtilmiştir.

Kanun'un 366'ncı ve 378'inci maddeleri birlikte değerlendirildiğinde, borsada işlem gören şirketlerde iç kontrol sisteminin kurulması bir zorunluluk iken diğer şirketlerde isteğe bağlı bırakılmıştır. Ancak Kanun'un 378'inci maddesinde belirtildiği üzere denetçinin gerekli görüp bunu yazılı olarak yönetim kuruluna bildirmesi halinde diğer şirketlerde de iç kontrol sisteminin kurulması zorunludur.

6102 sayılı Kanun'un anılan maddeleri uyarınca Şirket Yönetim Kurulu tarafından uzman bir "komite" kurulması ve bu "komite" tarafından değerlendirme raporu hazırlanması

hususunda herhangi bir zorunluluk bulunmadığından, bir iç kontrol birimi kurulmamış ve bu bağlamda Şirketin iç kontrol sistemine ilişkin bir değerlendirme yapılmamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Siirt Belediyesi Personel Anonim Şirketi 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Şirketin Vadesi Geçmiş Alacaklarına Vade Farkı Uygulanmaması ve Alacakların Tahsilat Süreçlerinin Başlatılmaması

Şirketin vadesi geçmiş alacaklarına vade farkı uygulanmadığı ve bu alacaklara ilişkin takip ve tahsilat süreçlerinin başlatılmadığı görülmüştür.

Şirketin 31.12.2024 tarihi itibarıyla 120 Alıcılar hesabında toplamda 100.159.050,15 TL tutarında alacağının olduğu görülmektedir. İlgili tutarlara ilişkin yapılan incelemede Şirketin kamu kurumlarından vadesi geçmiş alacaklarının bulunduğu ancak bunlara vade farkı uygulanmadığı ve tahsilata ilişkin süreçlerin başlatılmadığı anlaşılmıştır.

Siirt Belediyesi, Siirt Belediyesi Personel Anonim Şirketinin doğrudan hakim hissedarıdır. Şirket belediye sermayesi ile kurulmuş olsa da ticari faaliyetleri sebebiyle özel hukuk tüzel kişisi olup 6102 sayılı TTK hükümlerine tabidir. 6102 sayılı Kanun'un tacir olmanın hükümlerini düzenleyen 18'inci maddesinde, her tacirin, ticaretine ait bütün

faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerektiği, özen ve bağlılık yükümlülüğünü düzenleyen 369'uncu maddesinde ise, yönetim kurulu üyeleri ve yönetimle görevli üçüncü kişilerin, görevlerini tedbirli bir yöneticinin özeniyle yerine getirmek ve şirketin menfaatlerini dürüstlük kurallarına uyarak gözetmek yükümlülüğü altında olduğu belirlenmiştir.

Şirketin belediye şirketi olarak gelir sağlamayı hedef edinmesi ile birlikte ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerekmektedir. Şirket tarafından ilgili belediyeye hizmet satışı yapılmasına karşın alacakların tahsilatının sağlanmaması Şirketin nakit durumunu etkilemekte ve çoğu zaman kendi borçlarını ödeyemez duruma gelmesine ve gecikme zammı/faizi gibi ek külfetlere katlanmasına neden olmaktadır.

Şirket cevabında, vadesi geçmiş alacakların zamanında ödenmesi için Belediyeye gerekli bilgilendirmenin yapılacağı ve ödemelerin süresinde gerçekleştirilmemesi durumunda mevzuat çerçevesinde vade farkı talep edileceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak, Şirketin söz konusu alacaklarına ilişkin vade farkı uygulanması ve alacakların tahsil edilmesi için gerekli işlemlerin başlatılması gerekmektedir.

BULGU 2: Sosyal Güvenlik Kurumu Prim Ödemelerinin Zamanında Yerine Getirilmemesi Nedeniyle Ek Mali Külfete Maruz Kalınması

Şirketin, 2024 yılı içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) primlerini geç ödemesi nedeniyle gecikme zammı ödediği görülmüştür.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında işverenlerin prim ödeme işlemleri; Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı çalıştıran işverenlerin, bir ay içinde çalıştırdıkları sigortalıların prime esas kazançları üzerinden hesaplanacak sigortalı hissesi prim tutarlarını sigortalıların ücretlerinden keserek, kendi hissesine isabet eden prim tutarlarını da bu tutarlara ekleyerek en geç takip eden ay/dönemin sonuna kadar Kuruma ödemeleri şeklinde gerçekleşmektedir. Benzer şekilde, vergi ve diğer çeşitli yükümlülükler için de mevzuatında ödeme süreleri belirlenmiştir. Vergi, sigorta primi vb. yükümlülüklerin süresinde yerine getirilmemesi durumunda, gecikme zammı/gecikme faizi gibi ilave külfetler oluşacağı kuşkusuzdur.

Yasal düzenlemeler uyarınca, şirketlerin, ödeme yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmesi gerekmektedir. Aksi takdirde hem şirket kaynaklarının verimsiz kullanılması hem de şirket giderlerinde yersiz artış oluşması söz konusu olacaktır.

Yapılan incelemede, SGK primlerinin geç ödenmesi nedeniyle, 2024 yılında 6.225.113,16 TL gecikme zammı ödendiği tespit edilmiştir.

Şirket cevabında, şirket alacaklarının zamanında tahsili ve nakit akışının dengeli yönetilmesi için gerekli çalışmaların başlatılıp SGK prim ödemeleri ile vergi borçlarının gecikmeye neden verilmeden zamanında düzenli şekilde ödeneceği, ayrıca gecikme zammı, faiz gibi ek maliyetlerin önlenmesi için gerekli mali disiplinin sağlanacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, Şirket menfaatlerinin korunması, yasal yükümlülüklerin zamanında yerine getirilmesi ve Şirketin mali durumunu olumsuz etkileyebilecek uygulamalardan vazgeçilerek, mali anlamda daha verimli bir yönetim anlayışı benimsenmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Yeni İstihdam Edilen Personel Hakkında Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırmasının Yapılmaması

Şirkete 2024 yılı içerisinde alınan personel hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının işe başlatılmadan önce yapıldığı görülmüştür.

7315 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu'nun 3'üncü maddesinde; arşiv araştırmasının, statüsü veya çalıştırma şekline bağlı olmaksızın ilk defa veya yeniden memuriyete yahut kamu görevine atanacaklar hakkında yapılacağı belirtilmiştir. 4'üncü maddesinde de arşiv araştırmasının kişinin adli sicil kaydının, kolluk kuvvetleri tarafından hâlen aranıp aranmadığının, kişi hakkında herhangi bir tahdit olup olmadığının, kişi hakkında kesinleşmiş mahkeme kararları ve devam eden veya sonuçlanmış olan soruşturma ya da kovuşturmalar kapsamındaki olguların, kamu görevinden çıkarılma ya da kesinleşmiş memurluktan çıkarma cezası olup olmadığının, mevcut kayıtlardan tespit edilmesi olduğu ifade edilmiştir.

Yine aynı Kanun'un 5'inci maddesinde; güvenlik araştırmasının arşiv araştırmasındaki hususlara ilave olarak kişinin, görevin gerektirdiği niteliklerle ilgili kolluk kuvvetleri ve istihbarat ünitelerindeki olgusal verilerin, yabancı devlet kurumları ve yabancılarla ilişkisinin, terör örgütleri veya suç işlemek amacıyla kurulan örgütlerle eylem birliği, irtibat ve iltisak içinde olup olmadığının, mevcut kayıtlardan ve kişinin görevine yansıyacak hususların denetime elverişli olacak yöntemlerle yerinden araştırılmak suretiyle tespit edilmesi şeklinde belirtilmiştir.

Kanun'un 7'nci maddesinde ise; yaptırılan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunda elde edilen verilerin değerlendirilmesi amacıyla Değerlendirme Komisyonu kurulacağı ve komisyonun kendisine iletilen verilere ilişkin nesnel ve gerekçeli değerlendirmelerini yazılı olarak atamaya yetkili amire sunacağı ifade edilmiştir.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 20'nci maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak çıkarılan İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar'ın "Şirket personelinde aranacak şartlar" başlıklı 4'üncü maddesinin altıncı fıkrasında, güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırmasının yapılmış olmasının zorunlu olduğu hükmü yer almaktadır.

Yapılan incelemede, 2024 yılı içerisinde Şirkete 77 işçi alındığı ancak alınan kişiler hakkında işe başlamadan önce yapılması gereken arşiv araştırması veya güvenlik soruşturmalarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Şirket cevabında, personel alımlarında işe başlama öncesinde ilgili mevzuat uyarınca güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yapılacağı ve elde edilen verilerin değerlendirme komisyonunca incelenerek atama işlemlerinin gerçekleştirileceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak, yukarıda açıklanan mevzuat hükümlerinden anlaşılabileceği üzere bir kimsenin herhangi bir kamu görevine başlamadan önce hakkında ilgili kurumlarca arşiv araştırması ve/veya güvenlik soruşturması yapılması gerekmektedir.

BULGU 4: Şirket Ödenmiş Sermayesinin Yasal Sürede Tamamlanmaması

Şirket ödenmiş sermayesinin yasal süre geçmesine rağmen tamamlanmadığı görülmüştür.

Türk Ticaret Kanunu'nun "Nakdî sermaye" başlıklı 344'üncü maddesinde, nakden taahhüt edilen payların itibarî değerlerinin en az yüzde yirmibeşinin tescilden önce, gerisinin de şirketin tescilini izleyen yirmidört ay içinde ödeneceği düzenlenmiştir.

Şirket Ana sözleşmesinin "Sermaye" başlıklı 6'ncı maddesinde de nakden taahhüt edilen payların itibari değerlerinin 25.000,00 TL'sinin şirketin tescilinden önce ödendiği, geri kalan payın ise genel kurulun alacağı kararlara göre şirketin tescilini izleyen yirmidört ay içinde ödeneceği belirtilmiştir.

Şirketin mali tablolarında yapılan incelemede, Şirketin tescilinden itibaren yaklaşık 7 yıl geçmiş olmasına rağmen 75.000,00 TL tutarındaki sermayenin ödenmediği tespit edilmiştir.

Şirket cevabında, ödenmemiş sermayesinin tamamlanabilmesi için şirket hissedarı olan Belediye'ye gerekli bildirimin yapılacağı ve eksik kalan sermaye tutarının güncel ekonomik koşullar dikkate alınarak enflasyon farkı ile birlikte ödenmesinin talep edileceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak, Şirketin ödenmemiş sermayesinin bir an önce tamamlanması gerekmektedir.

BULGU 5: Türkiye İş Kurumuna Bildirim Yapılmadan Personel Alınması

Şirkete yapılan işçi alımlarında işe alım ilanlarının Türkiye İş Kurumuna (İŞKUR) bildirilmediği görülmüştür.

09/08/2009 tarihli ve 27314 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Kurum ve Kuruluşlarına İşçi Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesinin ikinci fıkrasının son paragrafında, belediye şirketlerinin işçi alım ilanlarının İŞKUR'a bildirilmesinin zorunlu olduğu, bu ilanların kurumun internet sitesinde ve ilgili kamu kurum ve kuruluşunca uygun görülen iletişim araçları ile kamuoyuna duyurulacağı ve kamu kurum ve kuruluşlarının, işçi alımının adil ve şeffaf bir şekilde yapılmasını sağlayacak tedbirleri almak zorunda olduğu belirtilmiştir.

28.04.2018 tarihli ve 9483 sayılı "Mahalli İdare Şirketlerine Yeni İşçi Alımı" konu başlıklı İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü Genelgesi'nde de yukarıda yer alan Yönetmelik hükümlerine benzer olarak belediye şirketlerinin yeni işçi alımlarında alım ilanlarını duyuru amacıyla İŞKUR İl Müdürlüğüne göndermesi gerektiği ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, personel alım ilanlarının İŞKUR'a gönderilmediği tespit edilmiştir.

Şirket cevabında, işçi alımlarında ilgili mevzuat doğrultusunda işe alım ilanlarının Türkiye İş Kurumuna (İŞKUR) zamanında bildirilmesinin sağlanacağı ve ilan süreçlerinin adil, şeffaf ve erişilebilir şekilde yürütülmesi için gerekli kayıtların oluşturulacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, Şirkete yapılan işçi alımlarında işe alım ilanlarının İŞKUR'a bildirilmesi gerekmektedir.

BULGU 6: İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

Şirkette çalışan işçilerin sosyal hakları olan yıllık ücretli izinlerinin zamanında düzenli olarak kullandırılmadığı ve bu nedenle birikmiş yıllık izin sürelerinin bulunduğu görülmüştür.

Anayasa'nın "Çalışma şartları ve dinlenme hakkı" başlıklı 50'nci maddesinde; dinlenmenin çalışanların hakkı olduğu ve bu haklar ile şartlarının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği; 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu; 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği; 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık izninin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ile işverence tutulması zorunlu kayıtların şekline ilişkin hususların ilgili Bakanlık tarafından hazırlanacak bir Yönetmelik ile gösterileceği belirtilmiştir.

Bu Kanun hükmüne istinaden 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili olarak İş Kanunu'na benzer düzenlemeler yapılmıştır.

Aynı Kanun'un 103'üncü maddesinde ise yıllık ücretli izni bu Kanun'un 56'ncı maddesine aykırı olarak bölen veya hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya belirtilen Yönetmelik'in esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzymir Türk Lirası (2024 yılında 2.666,00 TL) idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Ayrıca Cumhurbaşkanlığının 17.05.2024 tarih ve 32549 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tasarruf Tedbirleri konulu 2024/7 sayılı Genelge'sinde; 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içinde kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl içerisinde, önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık izin sürelerinin de yürütülen

hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullandırılması gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre işverenin yıllık izinleri kullandırma yükümlülüğünü yerine getirmemesi ve işçinin de izin hakkından feragat etmesi mümkün değildir. Diğer taraftan işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmekte ve yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden yapılacağından yüksek tutarlarda ödeme yapılmasına neden olmaktadır. Ayrıca Anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler, 4857 sayılı İş Kanunu’nun 103’üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilmektedir.

Yapılan incelemede, Şirkette çalışan bazı işçilerin kullanmadığı birikmiş izinlerinin olduğu tespit edilmiştir. Bu işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları işçinin son ücreti dikkate alınarak izin ücreti ödeneceğinden idareler açısından öngörülemez giderlerin ortaya çıkmasına neden olacaktır.

Şirket cevabında, çalışan işçilerin yıllık ücretli izin haklarının 4857 sayılı İş Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde zamanında ve düzenli olarak kullandırılması amacıyla gerekli çalışmaların başlatılarak birikmiş izin sürelerinin eritileceği ve tüm personel için izin planlamasının yapılacağı ve izinlerin takibinin sağlanacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde Şirkette çalışan işçilerin yıllık ücretli izinlerinin, mevzuata uygunluk ve Şirkete ek mali külfet getirmemesi amacıyla biriktirilmeden, zamanında ve düzenli olarak kullandırılması sağlanmalıdır.

BULGU 7: İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetinin Doğrudan Teminle Alınması

Şirketin iş sağlığı ve güvenliği hizmet alımını 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında ihale yapılmadan Kanun’un 22’nci maddesinin (d) bendi ile doğrudan temin limitleri kapsamında gerçekleştirdiği tespit edilmiştir.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’nun “İşverenin genel yükümlülüğü” başlıklı 4’üncü maddesinde mesleki risklerin önlenmesi ve bu risklerden korunmasına yönelik çalışmaları da kapsayacak, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulması için işverenin;

Çalışanları arasında iş güvenliğı uzmanı, işyeri hekimi ve on ve daha fazla çalışanı olan çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde diğerk sağıık personeli görevlendireceğı, çalışanları arasında belirlenen niteliklere sahip personel bulunmaması hâlinde, bu hizmetin tamamını veya bir kısmını ortak sağıık ve güvenlik birimlerinden hizmet olarak yerine getirebileceğı ifade edilmiştir.

4734 sayılı Kanun’un “Temel İlkeler” başlıklı 5’inci maddesinde bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün temel usul olduğu ifade edilmiştir. Dolayısıyla idarelerin ihtiyaçlarının temininde öncelikle bu usullere başvurulması, bu usullerin uygulanabilir olmadığı hallerde Kanun’da belirtilen diğerk alım yöntemlerine başvurmaları esastır.

Yapılan incelemede iş sağıılığı ve güvenliğı hizmet alımının doğrudan temin yöntemiyle alındığı görölmüştür.

Şirket cevabında, 4734 sayılı Kanun’un temel ilkeleri ve rekabetçi ortamın sağılanması amacıyla açık ihale yöntemiyle satın alma sürecinin başlatıldığı, ancak ihale süreci içerisinde isteklilerin yeterlilik şartlarını sağılayamaması vb. nedenlerle ihalenin iptal edildiğini, bu nedenle doğrudan temin yöntemiyle hizmet alımı yapıldığı, bundan sonraki süreçte hizmet alımlarının 4734 sayılı Kanuna göre yapılmaya devam edileceğini belirtilmiştir.

Sonuç olarak, ilgili hizmetin 4734 sayılı Kanun’da sayılan ihale yöntemleri ile rekabetçi bir ortamda temin edilmesi, Şirketin hem mevzuata uygunluk sağılamasına hem de maliyet olarak Şirketin yararına olacağı düşünülmektedir.

BULGU 8: Şirket Bütçesinin Hazırlanmaması

Şirketin 2024 yılı faaliyet döneminin incelenmesinde, yönetim kurulu tarafından kabul edilerek uygulamaya konulan bütçesinin olmadığı tespit edilmiştir.

Bütçe, gelecek faaliyet dönemi için şirketin amaçlarına, hedeflerine ve politikalarına dayalı olarak yönetim kurulu tarafından hazırlanan kapsamlı planların parasal ve sayısal olarak ifade edildiğı rapordur.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun Yönetim Kurulunun “Görevler ve yetkiler” başlıklı 374’üncü maddesinde, Yönetim kurulunun ve kendisine bırakılan alanda yönetimin, kanun ve esas sözleşme uyarınca genel kurulun yetkisinde bırakılmış bulunanlar dışında,

şirketin işletme konusunun gerçekleştirilmesi için gerekli olan her çeşit iş ve işlemler hakkında karar almaya yetkili olduğu belirtilmiştir.

Ayrıca Yönetim Kurulunun “Devredilemez görev ve yetkiler” başlıklı 375'inci maddesinde ise, muhasebe, finans denetimi ve şirketin yönetiminin gerektirdiği ölçüde, finansal planlama için gerekli düzenin kurulmasının Yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkileri arasında olduğu ifade edilmiştir.

Şirket bütçesi, kuruluşun içinde bulunduğu şartlara göre karlılık ve verimlilik ilkeleri doğrultusunda en uygun seçenekleri finansal olarak planlayan, şirket çalışmalarını disipline eden, finansal hedeflere ne derecede ulaşıldığını gösteren ve oluşabilecek finansal risklerin yönetilmesini sağlayan önemli yönetim ve kontrol aracıdır. Bu nedenle, Şirketin finansal hedeflerine ulaşmasına yardımcı olmak üzere 6102 sayılı Kanun'un ilgili hükümleri gereği yönetim kurulu tarafından Şirket bütçesinin kabul edilerek uygulamaya konulması gerekmektedir.

Şirket cevabında, Şirketin amaçları, hedefleri ve politikaları doğrultusunda; gelir-gider tahminlerini içeren, faaliyetlerin finansal çerçevede yönlendirilmesini ve performans takibini sağlayacak şekilde her faaliyet dönemi başında bütçenin hazırlanarak yönetim kurulunun onayına sunulacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, yönetim kurulu tarafından Şirket bütçesinin kabul edilerek uygulamaya konulması gerekmektedir.

BULGU 9: Bağımsız Denetim Raporunun Zamanında Hazırlanmaması ve Şirket Olağan Genel Kurul Toplantısının Bağımsız Denetim Raporu Düzenlenmeden Yapılması

Bağımsız denetim raporunun ilgili bağımsız denetim firması tarafından zamanında hazırlanmadığı ve Şirket'in 2023 yılı olağan genel kurul toplantısının 2023 yılı faaliyetlerine ilişkin bağımsız denetim raporu olmadan yapıldığı görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun; 397'nci maddesinde; anonim şirketlerin ve şirketler topluluğunun finansal tablolarının denetçi tarafından, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yayımlanan uluslararası denetim standartlarıyla uyumlu Türkiye Denetim Standartlarına göre denetleneceği, Yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu içinde yer alan finansal bilgilerin, denetlenen finansal tablolar ile tutarlı olup olmadığının ve gerçeği yansıtır yansıtmadığının da denetim kapsamı içinde olduğu,

398’nci maddesinde; şirketlerin ve topluluğun finansal tabloları ile yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunun denetiminin; envanterin, muhasebenin ve Türkiye Denetim Standartlarının öngördüğü ölçüde iç denetimin ve yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunun denetimi olduğu, bu denetimin, TMS'ye, kanuna ve esas sözleşmenin finansal tablolara ilişkin hükümlerine uyulup uyulmadığının incelenmesini de kapsayacağı, denetlemenin, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun belirlediği esaslar bağlamında, denetçilik mesleğinin gerekleriyle etiğine uygun bir şekilde ve özenle gerçekleştirileceği ifade edilmiştir.

Bu kapsamda 26.05.2018 tarihli ve 30432 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 26.03.2018 tarihli ve 2018/11597 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Bağımsız Denetime Tabi Şirketlerin Belirlenmesine Dair Karar ile 6102 sayılı TTK'nın 398’nci maddesi kapsamında bağımsız denetime tabi olacak şirketlere ilişkin aktif toplamı, yıllık net satış hasılatı tutarları ile çalışan sayılarına ilişki kriterler belirlenmiş olup, 06.04.2024 tarihli ve 32512 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 8313 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan Bağımsız Denetime Tabi Şirketlerin Belirlenmesine Dair Karar ile de aktif toplamı, yıllık net satış hasılatı tutarları ile çalışan sayılarına ilişki kriterler güncellenmiştir. Belirtilen kararda yer alan kriterlere göre Siirt Belediyesi Personel AŞ bağımsız denetime tabidir.

Bağımsız Denetim Yönetmeliği’nin “Denetim raporu düzenleme ve görüş bildirme yükümlülüğü” başlıklı 30’uncu maddesinde; denetim faaliyeti sonucunda bağımsız denetim firması tarafından Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun belirlediği şekil ve esaslara göre denetim raporu düzenleneceği, denetim raporlarının, denetimi yapılan finansal tabloların ait olduğu hesap dönemine ilişkin olağan genel kurul toplantısından en az yirmi gün önce ve her durumda Türk Ticaret Kanunu’nda olağan genel kurul toplantıları için öngörülen azami sürenin sonuna kadar (hesap dönemini sonundan itibaren üç ay içinde) denetlenen işletmenin yönetim organına teslim edilmesi zorunlu olduğu hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede, bağımsız denetim raporunun olağan genel kurul toplantısından en az yirmi gün önce düzenlenmesi gerekirken, Siirt Belediyesi Personel AŞ ile bağımsız denetim şirketi arasında 13.06.2024 tarihinde bağımsız denetim için sözleşme imzalandığı, bağımsız denetim raporunun 13.12.2024 tarihinde düzenlendiği ve raporun yukarıda belirtilen Yönetmelik hükümlerine uygun olmadığı görülmüştür.

Şirket cevabında, bağımsız denetim raporlarının Bağımsız Denetim Yönetmeliğinde belirtilen sürelerle uygun şekilde zamanında hazırlanmasının sağlanacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, Şirket faaliyetlerine ilişkin bağımsız denetim raporunun ilgili bağımsız denetim firması tarafından Bağımsız Denetim Yönetmeliği'nde belirlenen süreler içinde hazırlanarak teslim edilmesi için gerekli tedbirlerin alınması ve Şirket olağan genel kurul toplantılarının bağımsız denetim raporu olmadan yapılmaması gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>